

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ 9 YAŞINDA

Bu ay Türkiye İşçi Partisinin kuruluşunun dokuzuncu yıl dönümüdür. Partinin son iki yıldır içinde bulunduğu durum yüzünden yıldönümleri artık eski şevk ve sevinçle kutlanmaz olmuştur. Bazı iyi niyetli, ama olayların yeterince derinliğine inmeyen ve sosyalist mücadelede tecrübesiz kimseler, “Nerede o eski inanç ve heyecan? O birlik ve dayanışma?” demekte, esefle baş sallayıp bir ümitsizlik havasına kendilerini kaptırır görünmektedirler. Bazı belirli çevreler ise Partiden ümit kesmeyi, Partiyeye inançsızlığı kasitle propaganda etmekte, körüklemektedirler.

Bu hava içinde Partinin şerefli mücadelecisi geçmişisi tüm inkâr edilmekte, Parti hiç bir olumlu iş yapmamış gibi gösterilmekte ve giderek, “Parti baştan yanlış kurulmuştur” veya “Kuruluşu zamansızdı” ve nihayet “Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfının öz partisi değildir” iddialarına kadar varılmaktadır. Partiyeye karşıt ve Partiyi tasfiye amacıyla olan çevrelerin kasten yaydığı bu olumsuz ve kesinlikle yanlış görüşlere, son dönemin bunalımından kendileri de bunalmış ve bir kaçış yolu arıyan iyi niyetli kimselerin de zaman zaman kapıldıkları görülüyor.

1. Oysa ilk defa Türkiye İşçi Partisidir ki, Türkiye’nin yeniden emperyalizmin ağı içine düştüğünü delilleriyle göstermiş; Amerika’nın, NATO’nun, ikili anlaşmaların, yabancı üs ve tesislerin Türkiye’nin bağımsızlığını ve güvenliğini koruduğu yalanını temelli çürütmüştür. Bu konuları kamuoyunu sarsacak, uyandıracak, tepki göstermeye yöneltecek şekilde cesaret ve ısrarla işlemiştir. Ancak Türkiye İşçi Partisinin bu yolda tek başına açtığı kampanya iledir ki bu sorunlar Parti dışı çevrelere, örgütlere, toplum kesimlerine yansımış ve direniş hareketleri başlamıştır.

2. 1961 Anayasasının, işçi ve emekçi sınıfların sosyalist düzeyde politik örgütlenmesini engellemediğini, sosyalist gelişmeye açık olduğunu Türkiye İşçi Partisi varlığı ve mücadelesiyle ispatlamış ve kabul ettirmiştir. Ceza Kanununun 141 ve 142. maddelerine karşı ilk yıllardan beri başlattığı kampanyayı, daha sonra Anayasa Mahkemesine açtığı dava ile, Parlâmento içi ve dışı mücadelelerle sürdürerek demokrasilerde “fikir suçu” olamayacağı tezine kamuoyunda güç kazandırmıştır. Bugün sözü geçen maddelerin ve diğer anti-demokratik kanun hükümlerinin uygulama alanı on yıl öncesine kıyasla çok daha daralmışsa, bunda Türkiye İşçi Partisinin hizmet payı büyüktür.

Türkiye İşçi Partisi gerek verdiği ideolojik ve politik mücadelelerle, gerekse anti-demokratik kanunlar konusunda Anayasa Mahkemesine açtığı sayısız davalarla Anayasa hak ve hürriyetlerinin tüm rafa kaldırılmasını önlemiş ve Anayasa hukukunun (değerlendirme, yorum ve uygulama kararlarının) olumlu yönde oluşmasına büyük katkıda bulunmuştur. Bundan böyle de bu yönde çalışma ve mücadelelerine devam edecektir.

3. Sosyal sınıflar gerçeğine parmak basan, yurt ve dünya sorunlarına işçi ve emekçi sınıflar açısından baktığını ve bu sınıfların hak ve çıkarlarını savunduğunu

kesinlikle beyan eden, sorunların ancak düzen değişikliği ile çözülebileceği tezini ortaya koyan da Türkiye İşçi Partisidir. Politikanın, sosyal sınıfların iktidar için mücadelesi demek olduğunu ve siyasi partilerin sınıf mücadelesinin politik düzeydeki araçları olduğunu da emekçi kitlelere Türkiye İşçi Partisi öğretelmiştir. Türkiye İşçi Partisi sosyal sınıflardan söz etme yasağını kırmış, sınıf gerçeğini sürekli propagandası ve somut mücadeleleriyle kabul ettirmiştir. İşçi ve emekçi sınıflarımız ülkemizin tarihinde ilk defa Türkiye İşçi Partisinin şahsında Türkiye'nin politika sahnesine girmiş ve egemen sınıflarla onların ağababası Amerikan emperyalizminin karşısında yerini almıştır.

Bunlar Türkiye İşçi Partisinin ülkenin politik ve sosyal hayatına getirdiği temel katkılardır. Daha ayrıntılı konulara girecek olsak, Türkiye İşçi Partisinin katkıları listesi uzar gider. Siyasi, askeri, ekonomik ve sosyal sorunların milli bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm açısından çok daha kolaylıkla tartışılabilirdiği bugünün ortamında, 27 Mayıs'ı izleyen yıllardaki durum, o günden bugüne alınan yol ve bunda Türkiye İşçi Partisinin inkâr edilmez rolü ve katkısı, bugün bir kısım çevrelerce unutulmak ve unutturulmak isteniyor. Ne var ki bu katkı tarihe geçmiştir, topluma mal olmuştur. Ne kadar çabalasalar bunu silemezler.

Türkiye İşçi Partisinin varlığı, Türkiye'de bütün demokratik hak ve hürriyetler mücadelesinin, anti-emperyalist direnişin, sosyalist hareketin gelişmesinin garantisidir. Bu gerçek bütün partililerce ve partili olmayıp da sosyalizme içten inanmış olanlarca böylece biline. Türkiye İşçi Partisi dağılacak, kapanacak veya kapatılacak olsa, Türkiye'deki bütün ilerici hareketler büyük darbe yer ve geriler. Şimdi en ölçüsüz, görünüşte en keskin çıkışları yapanlar o zaman dut yemiş bülbüle dönerler veya döndürülürler. Partiye sahip çıkmak, varlığını büyük bir titizlikle korumak ve onu sosyalizm çizgisinde etkin, güçlü, bir mücadele örgütü haline getirmek bugün her zamandan ziyade Partili, partisiz bütün sosyalistlerin en başta gelen görevidir.

Ümitsizlik ve karamsarlığa da yer yok. Başlangıçta, uzunca bir süre Türkiye sosyalist hareketinde güçlü ve kesin iç mücadelelerin bilinmeyişi, Türkiye İşçi Partisinin ve onun politik çizgisinin, ufak-tefek karşıt akımlara rağmen, biricik kökün sosyalist örgüt ve sosyalist çizgi oluşu, çoğu kimsede, bu böyle sürer gider kanısını uyandırdı ve daha sonraları üst yönetimde çıkan ihtilâf ve çatışma beklenmedik bir darbe etkisi yaptı. Oysa, bütün ülkelerde işçi sınıfının politik hareketi, bir yandan hasım sınıf ve güçlere karşı mücadeleler vererek, öte yandan iş ideolojik mücadelelerle arına arına güçlenmiş, pekleşmiş, gelişmiştir. Türkiye İşçi Partisi bu kuralın dışında olamazdı. Bunu söylemek, şüphesiz iç mücadeleleri "normal" sayıp pasif kalmak değildir. Doğru sosyalist çizgiyi hâkim kılmak ve çizgi üzerinde hareketi toparlamak için mücadele verilir. Ümitsizliğe, karamsarlığa kapılmak, bir kenara çekilmek küçük burjuva sebatıslığından, kaytarmacılığından başka bir şey olmaz.

Türkiye İşçi Partisinin ana çizgilerini belirttiğimiz mücadeleleri çetin bir mücadele olmuştur. Türkiye İşçi Partisi kanuni bir parti olduğu ve Anayasa çerçevesi içinde mücadele verdiği için, bazı çevreler bunu kolay bir mücadele, kendi deyimlerince "icazetli" bir sosyalist hareket olarak göstermek çabasındalardır. Oysa Türkiye'de Anayasanın, demokrasinin ruhuna ve lâfzına aykırı bir sürü anti-demokratik, kısıtlayıcı mevzuat vardır. Türkiye İşçi Partisi bu kısıtlama ve sınırlamaları kaldırt-

ma, uygulamada sınırlamaları genişletme mücadelesi vermiştir. Kaldı ki egemen sınıflar ve onların partileri dernekleri, örgütleri, ajanları Anayasayı ve mevcut anti-demokratik kanunları dahi kale almaksızın Türkiye İşçi Partisine her türlü baskı şiddet hareketini reva görmüşlerdir ve görmektedirler.

Prof. Muamer Aksoy son hazırladığı bir inceleme dolayısıyla Türkiye İşçi Partisine 46 kaba kuvvet saldırısı yapıldığını tesbit etmiştir. Bu çeşit saldırı hareketlerinin sayısı aslında çok daha fazladır; çünkü küçük yerlerde yapılmış bir sürü saldırı ve baskı hareketi basında yansımamış, kamuoyunca duyulmamıştır. Tek tek üyelere yapılan maddi ve manevi baskı ise, hadsiz hesapsızdır. Bu konuda şunu hatırlamak gerekir ki, dünyanın dört bucağında işçi sınıfının kanuni partileri, örgütleri vardır ve bunları “icazetli” sayıp küçümsemeye ne sosyalist teori, ne sosyalist pratik cevaz verir. Bu çeşit yerme ve suçlamalar, işçi sınıfımızın biricik genç partisini gözden düşürüp zayıflatmak için işçi sınıfının maskeli düşmanlarınca kotarılp pişirilen geçersiz iddialardır. Demokratik cumhuriyet işçi sınıfının politik mücadelesi için en elverişli ortamdır. Bu nedenle, Türkiye’de demokratik ortamın genişletilmesi için mücadele etmek, bütün imkânları sonuna kadar kullanarak işçi ve emekçi sınıfları örgütleyip politik bir güç haline getirmek için, iktidara hazırlamak için yararlanmak bugün bütün sosyalistlerin kaçınılmaz başta gelen görevidir. Ve yine bu nedendir ki, bütün kapitalist ülkelerde işçi sınıfı partileri, bir yandan işçi sınıfının sosyalizm için mücadelesini yürütürken, öte yandan burjuvaziye karşı burjuva demokratik hak ve hürriyetlerini savunma durumundadırlar.

Türkiye İşçi Partisi anayasal demokratik hak ve hürriyetleri savunup genişletmekte, anti-empyralist mücadeleyi başlatıp geliştirmekte, işçi sınıfının sosyalist ideolojisini ve hareketini topluma tanıtıp kabul ettirmede cesur ve şerefli mücadele verdiği gibi, öte yandan, Türkiye sosyalist hareketindeki yanlış görüş ve tutumlara, küçük burjuva etkenlere karşı da sürekli mücadele vermiştir. Küçük burjuva etkenler tâ baştan beri (Çalışanlar Partisi kurma teşebbüsleri, Yön dergisi yayınları v.b.) kendini belli etmiş, Türkiye İşçi Partisi geliştikçe, ana sosyalist akımın doğurduğu bir anaför akıntı gibi bir gelişme göstermiş ve giderek, özellikle son bir iki yılda, Parti içinde de yansımıştır. Bu anaför akıntısının büründüğü çeşitli biçimler, ileri sürdüğü çeşitli tezler ne olursa olsun, hepsinin temel niteliği, küçük burjuvazinin aydın-bürokrat kesimine fazla ağırlık vermek, onun “devrimci” eğilimini gerçeği çok aşan ölçüde abartmak, anti-empyralist ve sosyalist hareketlerin öncülüğünü ve Türkiye’de sosyalizmin gerçekleşmesini bu tabakadan beklemek olmuştur.

Bu anaför akımın son aldığı görüntü, “milli demokratik devrim stratejisi” savunuculuğudur. (Bizde savunulan şekliyle de bu “strateji” aslına uygun olmıyan, uydurma bir “strateji”dir.) Eleştiri ve tartışmalarda sosyalistler tarafından sıkıştırılma sonucu, “işçi sınıfı öncülüğü,” “işçi sınıfının öz partisi” ve benzeri konularda şimdi söylemek zorunluğunda kaldıkları “sosyalistçe” sözler her ne olursa olsun, aslında bu hareket, “anti-empyralist mücadelenin önceliği”, “geniş cephe birliği zorunluluğu” gerekçesi veya bahanesiyle “ara tabakalar”a, küçük burjuvaziye abanmak, onun “geleneksel devrimciliği”nden medet ummak hareketidir. İşçi ve emekçi sınıfları sosyalist düzeyde bilinçlendirip örgütlemek gibi zor, inatçı, egemen sınıfların yıldırımlarını üzerine çeken, büyük azim, sebat ve çaba isteyen esas sosyalist görevi

kaytarma, bu görevi başarmanın tehlike ve fedakârlıklarından kaçınmadır. Zaman zaman ölçüsüz çıkışlar yapmak bir cesaret belirtisi değildir; ürküntü ve korkunun belirtisidir aslında. Kuşku ve ürküntünün zaman zaman dağınık, anarşist hareketler halinde açığa vurulması, küçük burjuvanın bilinen, çoktan tesbit edilmiş bir karakteristiğidir. Tüzüğüne sosyalist bir parti olduğunu geçirmiş Türkiye İşçi Partisinin kongrelerinde dahi “Sosyalist Türkiye” sloganından kaçınmanın, buna öfkelenmenin, halk kitlelerinin karşısına sosyal sınıflar temeline oturtulmamış soyut bir anti-emperyalizm ve milliyetçilik tezi ile çıkmanın temelinde, sosyalizmi savunmanın rizikolarından bu kaçınma içgüdüğü, “tecrit edilme” korkusu yatmaktadır.

Küçük burjuva etkenler bir başka doğrultuda da kendini göstermiştir. Emperyalizme karşı mücadele sosyalizm için mücadele ile birlikte yürütülür deyip de sosyalist hareketin gelişmesini emekçi kitlelerin “sağ duyusu”na, “tarihsel çizgisi”ne dayandırmak, işçi sınıfının “kendiliğinden” sosyalist bilince varacağını savunmak, emekçi halk kitleleri içinde sınıf ayrımlarını arka plâna atıp, genel bir halkçılık, “popülizm” yoluna gitmek, “fıkara halkımız” edebiyatına sapmak da, her ne kadar yukarıdaki akımın karşıtı gibi görünürse de, aslında bu da bir küçük burjuva kaytar-macılığı, işin kolayına kaçma eğilimidir. En azından yorucu, çetin sosyalist mücadeleden yılgınlık ifadesidir, işçi sınıfının sosyalist düzeyde bilinçlendirilip örgütlen-dirilmesi sorununu geniş ve pasif bir halkçılık hareketi içinde eritmedir. Böyle bir tutum Türkiye İşçi Partisini, giderek CHP ile aynı çizgiye, “ortanın solu” çizgisine getirir.

Yüzeyde birbirine karşıt görünen bu iki akım ve tutum, aynı küçük burjuva kö-kenden doğmadır. Her ikisi de sosyalist hareketin sarp, çetin, ama sağlam yolu ye-rine daha kolay, daha kestirme yollar arama eğilimini ifade eder. Birinci akım, işçi ve emekçi sınıfları ve onların sosyalist hareketini küçük burjuvazinin kuyruğuna takmak ve ölçüsüz fevri çıkışlarla, keskin devrimci lâf salatasıyla işçi sınıfını kendi partisinden, legal mücadele imkânlarından yoksun bırakmak tehlikesini taşır, ikinci eğilim ve tutum ise Türkiye İşçi Partisini bugünkü burjuva düzeninin uydusu, pa-sif, göstermelik bir sosyalist parti durumuna indirgemek tehlikesini yaratır. Türkiye İşçi Partisi her iki tehlikeden de aynı titizlik ve azimle kaçınmak, bu tehlikeli akım ve tutumları alt etmek durumundadır. “Bütün ülkelerin işçi sınıfı hareketinde fikir ayrılıkları, iç çekişmeler olmuştur ve olmaktadır” demek, böyle bir durumu olağan, kaçınılmaz kabul edip pasif kalmak, olayları kendi seyrine bırakmak demek değıl-dir. Her türlü yozlaştırıcı ve saptırıcı akımlara karşı teori ve eylemde kesin mücadele vermek ve bilimsel sosyalizme, ülke şartlarına uygun doğru sosyalist çizgiyi hakim kılmak zorunludur. Gerek Parti birliği ve bütünlüğü, gerekse Türkiye sosyalist hare-ketinin sıhhatli gelişmesi, bu çizgi etrafında kişileri, çevreleri, yayınları ve örgütleri toparlamakla sağlanır. Emperyalizme karşı, Anayasadan yana, yurtsever ye demok-ratik güçlerin işbirliği, ve cephe birliği hareketi de, son tahlilde buna bağlıdır; çünkü bu hareketin başarı şansı, işçi sınıfının ve onun sosyalist partisnin, bu geniş yelpa-zeli hareketin çekirdeği, itici gücü ve öncüsü olabilmesiyle orantılıdır.

Türkiye İşçi Partisinin dokuzuncu yıl dönümünü, sorunlarımızın ve sosyalist görevimizin bilincine varmış ve mücadelemizin zaferine inanmış olarak kutluyo-ruz. Türkiye İşçi Partisi gelişmesinin ilk aşamasını arkada bırakmış, yeni bir aş-

maya yönelmiştir. Geçen yıllar süresince oluşan nicel büyüme ve birikim, daha küçük ölçüde nitel bir birikim de yaratmıştır. Önümüzdeki görev, bu nitel birikimi değerlendirip daha da büyümesini, hızlanmasını, pekleşmesini sağlamaktır. İşçi ve emekçi sınıflarımızı daha sağlam, daha bilinçli, daha mücadeleci bir örgütlenmeye götürmek, örgütle kitleler arasında daha sıkı ilişkiler, kaynaşmış bağlar kurmak ve işçi-emekçi sınıfları sosyalist iktidar yolunda politik mücadeleye yöneltmektir. Arkada bıraktığımız mücadele yılları, ileriye ümit ve cesaretle bakmak gücünü veriyor.

Yarının tam bağımsız ve sosyalist Türkiyesine selâmlar.

Emek, Sayı 22, Mart 1970